

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันระบบการบริหารงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย มุ่งที่ใช้แนวคิดวิธีการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation) แต่การดำเนินงานของราชทัณฑ์ยังทำให้เกิดผลที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของแนวคิดนี้มากนัก อีกทั้ง จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำนั้นมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุกปีและยังมีอัตราผู้ต้องขังที่พ้นโทษหวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก จึงทำให้กระบวนการบริหารงานราชทัณฑ์จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าประสงค์แห่งหลักการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้

การจัดการศึกษาของราชทัณฑ์ จะต้องมีระบบหรือมีวิธีการที่มีประสิทธิภาพมาตั้งแต่กระบวนการพิจารณาจำแนกผู้ต้องขังชั้นแรกรับก่อนเข้าสู่เรือนจำ และจำเป็นต้องมีหลักกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยวิธีการจัดการศึกษาและฝึกอบรมผู้ต้องขังของเรือนจำเป็นช่องทางในการให้อำนาจเรือนจำในการบริหารจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังได้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะกำหนดเพียงอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาของเรือนจำอย่างเดียว ย่อมไม่ทำให้เกิดประสิทธิผลต่อมาตรการจัดการศึกษาเท่าใดนัก จึงจำเป็นที่จะต้องให้มีกฎหมายกำหนดช่องทางกับหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง และในขณะเดียวกันเรือนจำต้องมีการบริหารจัดการสถานที่ บุคลากร และให้โอกาสแก่ผู้ต้องขังในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพด้วย

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติที่อยู่ภายใต้กรอบในการดำเนินงานของราชทัณฑ์แก่ผู้ต้องขัง ที่จะต้องพิจารณาไปถึงหลักการของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หรือข้อกำหนดแมนเดลา ที่ให้คำแนะนำแก่ประเทศสมาชิกให้คงความพยายามในการลดความหนาแน่นของผู้ต้องขังในเรือนจำต่อไป และรวมถึงการส่งเสริมโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพและการกลับคืนสู่สังคมโดยไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก และมีหลักการบริหารงานเรือนจำควรมีการให้การศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ และการทำงานแก่ผู้ต้องขัง รวมทั้งต้องส่งเสริมระบบการเยียวยา โดยใช้วิธีการทางศีลธรรม

จริยธรรมและคุณธรรมเข้ามาเสริมสร้างในการปรับทัศนคติของผู้ต้องขังเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังแต่ละราย ซึ่งการจัดการศึกษาของผู้ต้องขังต้องจัดให้เข้ากับระบบการศึกษาของประเทศสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถศึกษาต่อหรือได้รับการทำงานภายหลังพ้นโทษแล้ว อีกประการหนึ่งหลักการของข้อกำหนดแมนเดลากำหนดให้การจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังให้เป็นไปโดยบังคับแก่ผู้ต้องขังประเภทอ่านออกเขียนไม่ได้และผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งยังอยู่ระหว่างในการศึกษาเล่าเรียน

ปัญหาประการแรก เมื่อพิจารณาในบริบทของการบริหารจัดการการศึกษาของผู้ต้องขังในประเทศไทย จะเกิดข้อพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคมาตั้งแต่เริ่มส่งตัวเข้ามาตั้งแต่ระบบของราชทัณฑ์ กล่าวคือ หลังจากศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยในคดีแล้ว จำเลยในคดีจะต้องถูกส่งตัวเพื่อลงโทษจำคุกไปยังเรือนจำและปรับเปลี่ยนสถานะเป็นผู้ต้องขัง เมื่อผู้ต้องขังเข้าสู่เรือนจำก็จะถูกจำแนกประเภทผู้ต้องขังที่แดนแรกรับ โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การจำแนกผู้ต้องขัง ในประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะมีคณะกรรมการพิจารณาการจำแนกผู้ต้องขังซึ่งมาจากผู้มีความเชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในทางคดีที่จะเข้ามามีบทบาทในการจำแนกผู้ต้องขัง ซึ่งเมื่อการจำแนกผู้ต้องขังได้กระทำการพิจารณาโดยบุคคลหลายฝ่ายนั้น จะทำให้ระบบการคัดกรองและจำแนกผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ยังต้องมีการพิจารณาเป็นไปโดยลักษณะของผู้ต้องขังแต่ละบุคคลด้วย

ปัญหาประการที่สอง เรือนจำในประเทศไทยเป็นเรือนจำที่มีรูปแบบการขังรวม ซึ่งภายในระบบบริหารในเรือนจำของไทยจะมีการแบ่งแดนต่างๆ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการต่อผู้ต้องขังประเภทต่างๆ ให้เหมาะสมกับเรือนจำนั้น ซึ่งหลักที่นำมาใช้ในการจำแนกผู้ต้องขังไปอยู่ในแดนหรือส่วนต่างๆของเรือนจำ จะกำหนดตามประเภทความผิดที่ผู้ต้องขังได้รับโทษจากศาลเป็นหลัก และหลักเกณฑ์เรื่องอายุที่บางเรือนจำนำมาใช้จำแนกผู้ต้องขังวัยหนุ่มออกจากผู้ต้องขังวัยผู้ใหญ่ เมื่อเกิดปัญหาเรื่องการจำแนกผู้ต้องขังหรือสถานที่คุมขังไม่สอดคล้องต่อการจัดการศึกษาผู้ต้องขัง เรือนจำในประเทศไทยจึงกำหนดวิธีการจัดแดนการศึกษาขึ้นมา เพื่อให้ผู้ต้องขังในแดนต่างๆ ที่มีคุณสมบัติหรือสมัครใจเข้ารับการศึกษาต้องมารวมกันอยู่ในแดนการศึกษานั้น ในประเทศญี่ปุ่นจะจำแนกผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งมีการกำหนดช่วงอายุชัดเจนเพื่อจำแนกให้เข้ารับการศึกษาตามเกณฑ์ที่ผู้ต้องขังพึงจะได้รับการจัดการศึกษา ซึ่งจะกระทำโดยโรงเรียนฝึกอบรมเยาวชนประจำเขตท้องที่ต่างๆ ส่วนผู้ต้องขังวัยผู้ใหญ่จะมีการจัดการศึกษาภายในเรือนจำแต่ละแห่งทุกเรือนจำ โดยบังคับให้ทุกเรือนจำต้องจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติทุกราย สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้มีการ

ใช้วิธีการจำแนกผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติออกจากเรือนจำที่ใช้การคุมขังมาอยู่ในเรือนจำโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นต่อการจัดการศึกษาผู้ต้องขังโดยเฉพาะ แต่ผู้ต้องขังที่จะเข้ารับการศึกษารวมในเรือนจำโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่อยู่ในเกณฑ์ศึกษาเล่าเรียนหรือผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดี ที่ต้องการศึกษาเล่าเรียนเพิ่มเติม ซึ่งการจัดการศึกษาในเรือนจำโรงเรียนจะเป็นรูปแบบเสมือนโรงเรียนประจำที่ช่วยลดภาวะตึงเครียดจากการถูกคุมขัง และสำหรับสหราชอาณาจักรจะมุ่งการแบ่งประเภทเรือนจำ โดยมีเรือนจำเพื่อการฝึกอบรมและอาชีพ (Training Prisons) เรือนจำเพื่อแก้ไขฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำผิดในการจัดการศึกษา (Corrective Training Prisons) และสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มจะได้รับการจัดการศึกษาอยู่ในโรงเรียนฝึกอบรมผู้กระทำผิดวัยหนุ่ม (Approved School) สำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มอายุไม่เกิน 17 ปี และทัณฑสถานวัยหนุ่ม (Young Offender Institutions) สำหรับผู้ต้องขังอายุกว่า 15 ปี ถึง 21 ปี เมื่อพิจารณาถึงบริบทของเรือนจำไทย การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มจึงไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก และทัณฑสถานวัยหนุ่มในประเทศไทยก็มีเพียง 3 แห่งเท่านั้น

และปัญหาประการที่สาม กฎหมายราชทัณฑ์ของประเทศไทยยังไม่ได้มีการแก้ไขและให้มีผลบังคับใช้ซึ่งกฎหมายราชทัณฑ์ของไทยปัจจุบันที่มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.2479 ซึ่งใช้เป็นเวลานานมาแล้ว ระบบการศึกษาและฝึกอบรมในบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไปย่อมต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไข ซึ่งจากการศึกษาของผู้เขียนพบว่า พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ได้มีการแก้ไขปรับปรุงแล้ว และมีมาตราที่กำหนดสิทธิในการได้รับการศึกษาของผู้ต้องขังซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และต้องมีการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน แต่ก็ยังไม่อุปสรรคในการบริหารงานโดยเรือนจำ แม้กฎหมายจะกำหนดให้เรือนจำรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาขั้นพื้นฐานและการฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง แต่งบประมาณในการดำเนินการจะเพียงพอหรือไม่ จึงเป็นเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ อีกทั้ง จากการศึกษาของผู้เขียนพบว่าการจัดการศึกษาของต่างประเทศทั้ง 3 ประเทศข้างต้น จะมีการดำเนินงานโดยองค์กรที่ได้รับความร่วมมือกันจากภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง เช่น สหราชอาณาจักร มีสำนักงานบริหารจัดการผู้กระทำผิดแห่งชาติ หรือ NOMS ประเทศญี่ปุ่นมีการเปิดโอกาสให้สังคมมีบทบาทในการจัดการศึกษาผู้ต้องขังซึ่งทำให้ลดค่าใช้จ่ายจากทางเรือนจำ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีองค์การแก้ไขฟื้นฟูร่วมของสิงคโปร์ หรือ SCORE ที่เข้ามามีบทบาทใน

การส่งเสริมงานอุตสาหกรรมในเรือนจำ ทำให้มีงบประมาณพอเพียงมาช่วยดำเนินการจัดสรรการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง ดังกล่าว

นอกจากนี้ การบังคับโทษของสหราชอาณาจักรที่เปิดโอกาสสำหรับผู้ต้องขังทุกวัย ที่ควรกำหนดให้มีการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเสีย โดยการให้การศึกษาและการอบรมวิชาชีพเป็นหลัก สหราชอาณาจักรมุ่งให้ผู้ต้องขังวัยผู้ใหญ่ต้องมีการศึกษาส่วนตัวนอกเหนือจากการทำงานภายในเรือนจำในเวลาปกติ โดยให้มีโปรแกรมการศึกษาในภาคเช้าและบ่ายเป็นระยะเวลา 50 สัปดาห์ต่อปี และโปรแกรมการศึกษาภาคค่ำเป็นระยะเวลา 42 สัปดาห์ต่อไป ส่วนผู้ต้องขังที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนภาคบังคับจะต้องได้รับการศึกษาอย่างน้อย 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเรือนจำจะต้องจัดให้มีสถานที่ในการเรียนรู้ด้วย รวมถึงการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ต้องขังที่ต้องการรับการศึกษาทางไกลและการศึกษาส่วนตัวในเวลาว่างด้วย ส่วนผู้ต้องขังวัยหนุ่มจะถูกแยกออกไปควบคุมในสถานที่ที่เหมาะสมมากกว่าเรือนจำที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และตัวอย่างจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่กำหนดให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่มีอายุไม่เกิน 21 ปี จะได้รับการศึกษาและอบรมในเรือนจำโรงเรียน ซึ่งต้องย้ายผู้ต้องขังเหล่านี้มาควบคุมในเรือนจำโรงเรียน และสภาพการดำรงชีวิตในเรือนจำโรงเรียนจะมีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนประจำที่ช่วยลดความเครียด และคลายความกังวลสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มให้ได้รับการศึกษาและการอบรม เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เขียนเห็นว่า เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ดี ที่เหมาะสมเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของผู้ต้องขังในประเทศไทยได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องนำกระบวนการทุกขั้นตอนมาปรับใช้ในประเทศไทย เพราะการบริหารงานราชทัณฑ์ของประเทศไทยบางประการก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำระบบงานราชทัณฑ์ต่างประเทศบางอย่างมาใช้ จึงควรที่จะนำหลักการที่น่าจะมีประโยชน์ของต่างประเทศบางประการมาพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางราชทัณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมของประเทศไทยด้วย อีกทั้งต้องมีการณรงค์หรือกระบวนการปรับทัศนคติของประชาชนในสังคมเพื่อเพิ่ม โอกาสและให้ผู้ต้องขังได้สามารถกลับตัวกลับใจเป็นคนดีต่อสังคมต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษากระบวนการบังคับโทษและกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพของผู้ต้องขัง จะพบว่าในประเทศไทยยังมีกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง ที่ดำเนินการโดยที่กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้ บรรลุผลไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ในการนี้ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ ในมิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. จำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขบทบัญญัติทางกฎหมายบังคับโทษ ซึ่งกฎหมายหลักคือพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมไทยปัจจุบัน โดยการปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 เพิ่มเติมในส่วนเกี่ยวกับการจำแนกผู้ต้องขังที่ถูกส่งตัวมาขังเรือนจำ จำเป็นต้องมีกระบวนการหรือมาตรการในการจัดการจำแนกผู้ต้องขังให้เหมาะสมต่อกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในเรือนจำ ในส่วนของการจัดการศึกษาผู้ต้องขังจะซึ่งมีขั้นตอนการจำแนกผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล และมุ่งเน้นผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน หรือกำลังศึกษาอยู่ในระหว่างที่ถูกดำเนินคดีหรือถูกส่งตัวเข้าสู่ระบบเรือนจำ และผู้ต้องขังที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนหนังสือได้เป็นหลัก

1.2 เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ซึ่งจะต้องกระทำโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง ไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหายหรือบุคคลผู้ใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง และมีสหวิชาชีพเข้ามามีบทบาทในคณะกรรมการนี้ด้วย เช่น อัยการ นักจิตวิทยา แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้บัญชาการเรือนจำ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ดูแล เป็นต้น

1.3 แก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและฝึกอบรมของผู้ต้องขัง เช่น พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ลักษณะ 1 หมวด 6 การศึกษาและฝึกอบรม ให้เป็นสิทธิของผู้ต้องขังควรจะได้รับการศึกษาจากเรือนจำ ในส่วนการศึกษาวิชาสามัญจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และเป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการศึกษาสายวิชาชีพให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 เพื่อให้การจัดการศึกษาของผู้ต้องขังสอดคล้องกับการจัดการศึกษาทั่วไป โดยไม่แบ่งแยกว่า การจัดการศึกษาตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ มีผลให้ใช้เฉพาะบุคคลภายนอกเรือนจำเท่านั้น เพราะผู้ต้องขังก็ถือว่าเป็นประชาชนคนหนึ่งในประเทศ เพียงแต่ถูกจำกัดเสรีภาพและจำกัดสิทธิบางประการ ไม่ใช่การจำกัดสิทธิทุกอย่าง ไปจากบุคคลเหล่านี้ นอกจากนี้จะต้องมีการกำหนดถึงการอบรมทางด้าน

ศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม และกระบวนการให้การปรับทัศนคติให้ผู้ต้องขังควบคู่กับการจัดการศึกษาให้ผู้ต้องขังด้วย เพื่อให้บรรลุถึงการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง

2. ควรจะมีกฎหมายกำหนดแยกผู้ต้องขังวัยหนุ่มออกจากผู้ต้องขังวัยผู้ใหญ่ ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อ 104 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อให้สามารถเข้ารับการแก้ไขฟื้นฟูโดยการรับการศึกษาและฝึกอบรมเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ และกำหนดให้ผู้ต้องขังที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนนี้ จะต้องจัดให้มีการเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยไม่ถือเป็นความสมัครใจของผู้ต้องขัง และกำหนดกรอบระยะเวลาขั้นต่ำเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งเพื่อให้สามารถจะไปศึกษาต่อได้อย่างต่อเนื่องภายหลังถูกปล่อยตัวไป

3. ในระบบการจัดการศึกษาของผู้ต้องขังต้องมีกฎหมายให้อำนาจในการบริหารบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทในการสอนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ อีกทั้ง คุณวุฒิของผู้สอนจะต้องเป็นไปตามการรับรองจากราชบัณฑิตยสถานแห่งชาติ พ.ศ.2542 และสภาวิชาชีพครูในสายสามัญ ส่วนสายอาชีพ บุคลากรทางการศึกษาต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มาตรา 55 โดยทั้งนี้ พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้มีหลักการที่เป็นไปตามหลักกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาดังกล่าวด้วย

4. หลักสูตรในการเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการฝึกอบรมของผู้ต้องขัง ควรจะมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยยกเลิกข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8 เรื่องการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง และปรับปรุงให้มีรายละเอียดของหลักสูตรทั้งวิชาสามัญ และวิชาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมโดยการอบรมจริยธรรมศึกษา ในระหว่างการเรียนวิชาสามัญ หรือวิชาชีพ ให้เป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งให้มีใบรับรองคุณวุฒิเทียบเท่ากับโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในวิชาสามัญ และตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ในวิชาสายอาชีวศึกษาหรือวิชาชีพ

5. สำหรับผู้ต้องขังวัยผู้ใหญ่ ที่ไม่ได้มีการทำงานหรือหน้าที่อื่นใด ควรจะมีกฎหมายรองรับเพื่อจัดให้ผู้ต้องขังเหล่านี้ต้องมีการศึกษาส่วนตัว เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในระหว่างที่ต้องโทษจำคุก โดยกำหนดเป็นข้อบังคับให้ ผู้ต้องโทษที่ถูกส่งตัวมาอยู่ในเรือนจำ ต้องได้รับการศึกษาสายสามัญ หรือการอบรมวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างน้อย 1 องค์กรความรู้

เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ใหม่ และนำไปใช้ได้ในชีวิต พร้อมทั้งสอดแทรกด้วยการศึกษาอบรมทางศีลธรรม ที่ผู้ต้องขังควรได้รับการอบรมทุกราย

6. ควรจะมีระบบเรือนจำเฉพาะที่แยกผู้ต้องขังบางประเภทออกมาให้ได้รับการจัดการการศึกษาและฝึกอบรมโดยเฉพาะ เช่น ตามรูปแบบที่สหราชอาณาจักรมีเรือนจำเพื่อการอบรมและฝึกอาชีพประจำเขต (Regional Training Prisons) หรือเรือนจำเพื่อการอบรมแก้ไขจิตใจผู้กระทำความผิด (Corrective Training Prisons) สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีเรือนจำที่ใช้รูปแบบเรือนจำโรงเรียน (Prison School) หรือประเทศญี่ปุ่นที่มีโรงเรียนฝึกอบรมเยาวชน (Juvenile Training School) สำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มและมีการจัดการศึกษาโดยบังคับให้ต้องได้รับการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังวัยผู้ใหญ่ในทุกเรือนจำ เป็นต้น